

TÄHISTA TEATRIKUUD: ekskursioonidel lavatagusesse maailma on tuuri läbiviijale tehtud isegi abieluettepanek

„Üks laps küsis kord, et kas saaks mõnda näitlejat lähedalt näha, et aru saada, kas ta on ikka tavaline inimene. Kui ekskursioon oli jõudnud suurde saali, oligi laste õnneks teel proovi näitleja Terje Pennie, kes oli lahkelt nõus juttu rääkima ja pilti tegema,“ kirjeldab Ugala teatri teenindusjuht Marii Ingrid Saaremäe üht tuuri teatrimaailma maagiliste võlukardinate taha.

Ugala teater

Viljandi teater Ugala

(Aldo Luud)

Ugala teatrituuridel osalemiseks tuleb broneerida endale sobiv aeg teatri kassas. Ühe tuuriga saab liituda 25 inimest ja selle kogumaksumus grupile on 50 eurot. Ekskursioone viivad läbi Ugala teatri giidid, kes suhtlevad kolmes keeles – eesti, vene ja inglise keeles.

Ugala teatri teenindusjuht Marii Ingrid Saaremäe räägib, et teatrituur avardab põnevat teatrimaailma. Ekskursioon viib külalastajad Ugala teatri saalidesse ja tagaruumidesse – vaadatakse üle lavade tagused, maalisaali, kostüümi- ja rekvisiidilaod ning teised huvitavad kohad teatrimajas. Käiakse seal, kuhu tavakülalastaja niisama ei pääse. „Kuhu ekskursioon täpselt viib, seda saab teada ekskursioonil olles. Rosinaks pean meie kunagisele lastalavastusele „Cipollino seiklused“ pühendatud tuba, kus on peale ägedate rekvisiitide, värvikate dekoratsioonide ja võimsate kostüümide näha ka üldisemalt ühe lavastuse sündi,“ sõnab teenindusjuht.

„Muuhulgas on ekskursiooni läbiviijale tehtud ka abieluettepanek, mis küll tagasi lükati.“

Teatrirahvas naudib publikuga tuuritamist, sest jalutajad esitavad omajagu huvitavaid küsimusi. Marii Ingrid meenutab, kuidas on soovitud näha Ugala kõige vanemat kostüümi või küsitud, kui palju maksis 2016. aastal valminud „uue“ Ugala remont, mitu kõlarit asub suures saalis ja palju muud huvitavat. Muuhulgas on ekskursiooni läbiviijale tehtud ka abieluettepanek, mis küll tagasi lükati.

„Üks laps küsis kord ekskursioonil, et kas saaks mõnda näitlejat lähedalt näha, et aru saada, kas ta on ikka tavaline inimene. Kui

ohtuleht.ee

Eesti Draamateater
Teater Vanemuine
Ugala teater
Endla teater
Rahvusoper Estonia
Estonia teater
Vene Teater
Rakvere Teatrimaja
Teater

ekskursioon oli jõudnud suurde saali, oligi laste õnneks teel proovi näitleja Terje Pennie, kes oli lahkelt nõus juttu rääkima ja pilti tegema.“

Teater Vanemuine

Kollased Kassid Vanemuise suurimas töökojas - maalisaalis.
(Maris Savik)

Vanemuise teatri suures majas toimuvad ekskursioonid nii gruppidele kui ka üksikkülastajatele, koolilastele ja täiskasvanutele. Grupiekskursioone korraldatakse vastavalt kokkuleppele, uudistajaid võiks olla korraga maksimaalselt 25 inimest. Õpilasgrupile on hind 70 eurot ja täiskasvanute grupile 90 eurot. Oma soovist tuleks teada anda teatri personalile. Üksikkülastajatel on võimalik tulla etenduse-eelsetele ekskursioonidele. Need toimuvad kindlatel kuupäevadel ja piletit sinna on võimalik osta internetist või teatri kassast. Täispilet maksab 8 eurot ja sooduspilet 6 eurot. Ekskursioonile võib tulla ka ilma soovita külastada samal õhtul toimuvat etendust. Ekskursiooni viivad läbi noortetöö juhendajad ja see kestab tund aega.

Vanemuise noortetöö koordinaator Mari Puistaja ütleb, et alati on põnev minna sinna, kuhu niisama lihtsalt ei pääse. Vanemuise suure maja tuuril antakse ülevaade Eesti vanima teatri ajaloost, pööratakse tähelepanu põnevale lavatehnikale, räägitakse lavastuse valmimisest, külastatakse teatri töökodasid ja kui võimalik, saadakse aimu ka sellest, mis tunne on lava küljelt saali vaadata.

„Lava taga kohatud artistid tekitavad iga kord elevust. Samuti on põnev, kui mõni lava taga töötav põneva ameti tegija on nõus oma tööst rääkima,“ lausub ta. Mari sõnab, et kui nad räägivad Vanemuise töötajatest, siis arvud üllatavad inimesi alati.

„Teatrituuril saadud uute teadmiste toel on järgmine teatrikülastus kindlasti palju teadlikum ning ekskursioonil käinud inimene oskab tähele panna asju, mida teised tihti ei märka. Ta oskab ette kujutada, millist tööd tehakse, et lavastus publiku ette jõuaks ja aimab, mida tehakse lava taga etenduse ajal.“

Rakvere Teater

5. oktoobril 2023 käisid Rakvere Teatri majas ekskursioonil õpetajad. Muuhulgas tutvuti õmblustoas toimuvaga.

(Helen Solovjev)

Rakvere Teatrisse ekskursioonile pääsemiseks tuleb saata teatrisse meil, kus on kirjas kontaktandmed, soovitatav aeg ja

inimeste arv. Ekskursioonigrupi suurus on tavaliselt 15 inimest. Korruga suudetakse vastu võtta kaks gruppi. Kuna teater eraldi ekskursioonide teenust ei paku, toimuvad ekskursioonid trupijuhiga kokkuleppel ja vabade aegade olemasolul.

Ekskursioonid on sellel hooajal tasuta. Ekskursioone viivad läbi erinevad korraldusmeeskonna inimesed alates trupijuhist kuni dramaturgini. Ekskursioonile on oodatud inimesed alates 6. eluaastast, ülemist vanusepiiri pole.

Rakvere Teatri turundusspetsialist Evelin Rikma räägib, et ekskursioonid sõltuvad suuresti maja töögraafikust, aga tavaliselt viiakse külastajad väiksesse saali, butafoori juurde ja õmblustöökotta. Samuti tehakse ring suurel majas – käiakse saalis, laval, külastatakse grimmi-, kostüümituba ja rekvisiidiladu. „Peamine on teatriferi, armastus selle kaduva kunsti vastu.“

Turundusspetsialisti sõnutsi paelub külastajaid ajalooline maja ja kõige rohkem elevust tekitab teadmine, et Rakvere Teatris võib kohtuda üle 500 aasta vanuse frantsikaani munga Antoniusega, kes ööpimeduse varjus mööda suure maja garderoobe ja fuajeesisid hulgub. „Küllap on siin heatahtlikke kummitusi veelgi, arvestades, et teatri asupaigas on elanud esimesed Rakvere elanikud, mungad, mõisarahvas ja legendi järgi asunud siin verejanuliste karude poolt valvatud linnavärv.“

Evelin räägib, et kõige rohkem üllatusi on pakkunud külastajatele teadmine, kui palju inimesi on vaja, et üks etendus saaks toimuda. „Alati teatakse näitlejaid, aga lisaks neile töötab Rakvere Teatris sadakond erinevate ametite esindajat publikuteenindajast kostümeerija ja teatrijuhini.“

Turundusspetsialisti sõnul on külastajail küsimusi palju ja seinast-seina. Nii uuritakse, kas laval lähevad katki päris nõud, kuidas parukas ja vuntsid kinni jäävad, kas kostüüme ja lavakujundust saab taaskasutada kuni selleni, millest koosneb teatri eelarve või kuidas toimib teater siis, kui keegi haigeks jääb.

Evelin usub, et teatrituuril osalemine annab inimestele rohkem aimu sellest, kuidas see töö tegelikult käib, kui palju inimesi ja aega nõuab ühe lavastuse ja etenduse ettevalmistus. „Samuti saab ehk selgemaks, miks publiku käitumine etenduse ajal nii oluline on. Tähtis on see, et püüame tekitada teadmise, et peamine on teatriferi, armastus selle kaduva kunsti vastu.“

Rahvusoper Estonia

Ekskursioon Rahvusoperi hoonetes on alati kordumatu.

(Erki Pärnaku)

Estonia teatri etenduse-eelne ekskursioon kestab tund aega. Tuuril osaleja võiks olla vähemalt 6. aastane, arvestada tuleb sellega, et läbitakse pikki vahemaid ja kõnnitakse mööda treppe. Selle käigus tutvutakse kauni ajaloolise hoonega ja vaadatakse, mis toimub majas enne, kui eesriie tõuseb. Iga ekskursioon on unikaalne nii, nagu etenduski, mis igal õhtul erinev.

Ekskursioonid toimuvad reedeti eesti ja laupäeviti inglise keeles algusega 17.30 teatri fuajeest. Venekeelsed ekskursioonid toimuvad neljapäeval või pühapäeval. Ekskursioone ei toimu riigipühadel, esietenduse päevadel ja siis, kui teatrisaalis etendusi ei ole. Pileti etenduse-eelsele ekskursioonile saab soetada ka ilma etenduse piletita. Etenduse-eelsete ekskursioonide pileti hind ühele inimesele on 8 eurot. Piletid müügi Estonia kassas ja Piletimaailmas.

Grupiekskursioone tehakse eesti keeles, võimaluse korral ka vene, inglise, hispaania, soome ja saksa keeles. Ekskursioonid toimuvad esmaspäevast reedeni, erandkorras ka nädalavahetustel. Lastegruppidel peab kaasas olema vähemalt üks täiskasvanud saatja, kes osaleb ekskursioonil tasuta. Grupi suurus on 10–30 inimest. Pileti hind ühele inimesele on 8, sooduspileti hind 5 eurot. Ekskursiooni miinimumtasu on 80 eurot.

Rahvusoper Estonia noortetöö juht Tuuli Potik sõnab, et ekskursioonidel näeb enne etendust toimuvat melu. „Teatrituuri teeb eriliseks tagatoa nägemine - käime lisaks teatrisaalile ja valgele saalile, mitmetes kõrvalruumides – dekoratsiooni-, kostüümi- ja grimmiruumis. „Need on kohad, kuhu tavaliselt Euroopa ooperimajades publikut ei viida, aga meie ringkäigu ajal on see ometi võimalik,“ lubab Tuuli.

Eesti Draamateater

Eesti Draamateatri kulisside taha on võimalik piiluda.

(Stanislav Moškov)

Ringkäik toimub 15-liikmelistes gruppides ning kestab kuni poolteist tundi, pilet ringkäigule maksab 7 eurot. Rohkem infot leiab teatri koduleheküljelt.

Eesti Draamateatri ringkäigul avastatakse lavatagust maailma: satutakse suure ja väikese lava alla, vaadatakse teatriinimeste tööruumidesse, grimmi- ja kirjandustuppa, dekoratsiooniaita ning kostüümilattu. Ekskursiooni käigus saab selgemaks teatri igapäevane tööruut ning lavastuse väljatoomise pikk protsess, lisaks käiakse läbi ka olulisemad punktid Draamateatri

kaugemast ja lähemast minevikust.

Vene Teater

Vene Teatris saab osaleda teatrituuril.

(Heiko Kruusi)

Vene teatris on ekskursioonid nii vene kui eesti keeles. Eesti keeles teeb ekskursioone Lea Eisen ja venekeelseid näitleja Tatjana Manevskaja. Ekskursioonid on nii-öelda mängukavas, ringkäik majas kestab tund või 1,5 tundi. Maksab 7 eurot.

Endla teater

Endla teatris on iga teatriekskursioon imemaa külastamine.

(Stanislav Moškov)

Endla teatris toimuvad teatriekskursioonid eelneval kokkuleppel. Ekskursioonidele on oodatud kõik huvilised: lapsed 7. eluaastast kuni vanavanemateni. Ekskursioonid on mõeldud gruppidele, tellimiseks tuleb võtta ühendust teatriga.

Endla Teatri haridustöö koordinaator Liina Unt räägib, et ekskursioon on üles ehitatud teatri kõige olulisema protsessi – lavastuse valmimise – ümber ning seda tutvustades käiakse läbi kõik olulised kohad proovisaalist ja töökodadest kuni lavani.

„Ekskursioone viivad läbi teatri erinevad töötajad, kel kõigil on erinev roll, seega annab nende unikaalne kogemus igale ekskursioonile veidi erineva värvingu.“

„Meie ekskursioonide tegelikuks rosinaks on võimalus vaadata väga lähedalt sisse teatriinimeste töösse ja kogemusse.“

Ta lisab, et vanusest hoolimata võib kõiki külastajaid lava ja nii on maagiline hetk lavatehnika liikuma panemine. „Meie ekskursioonide tegelikuks rosinaks on võimalus vaadata väga lähedalt sisse teatriinimeste töösse ja kogemusse – nii räägib kunstnik näiteks lavakujunduse loomisest ja näitab oma makette, rätsep avab kostüümide võlumaailma, direktor aga teeb selgeks teatri töökorralduse.“

Liina sõnul on võimalik tellida ka temaatilisi ekskursioone, näiteks Unicorn Squad-i tüdrukute tehnoloogiarõngidele teeme tehnoloogiale keskenduvaid ekskursioone. „Ekskursioone on võimalik kombineerida õpitubadega, õpitubasid teeme nii koolilastele kui täiskasvanutele,“ kinnitab ta.

Veel võimalusi!

Paide Teatris on võimalik korraldada ekskursiooni eelneval kokkuleppel.

Kuressaare Teatris toimuvad ekskursioonid, soovi korral koos õpitoaga.

Neil ekskursioonidel osalemiseks tuleks pöörduda vastava [teatri](#) poole.